

ÚHEL POHLEDU

O rodičích a pendlujících dětech

Kdo nechce mít ze svého dítěte pendlujícího batůžkáře, nechť se nestěhuje dál než na opačný konec města

DANIELA KOVÁŘOVÁ
prezidentka Unie
rodinných advokátů

Okurková sezona skončila s počátkem září, kdy děti nastupují do školy a jejich bezpečné prázdninové světy se otřásají. Jako kdyby nestačilo, že musí nosit roušky, učit se distančně a dodržovat rozestupy. O další otřesy se jim postarají rodiče, zejména pokud se na jejich výchově nedokážou dohodnout.

Pak nastupuje rodičovský strašák střídavé péče a Ústavní soud, který ho tak rád vyznává a podporuje. Počátkem září vynesl jeho senát s předsedou Janem Filipem nález (IV. ÚS 4156/19), jímž se dle médií „zastal muž, který si pro dítě jezdí stovky kilometrů daleko.“ Než se dle vlastních zkušeností a momentálního rozpoložení začnete rozčilovat na nejvyšší soudní stoličce, dštit síru na nenávislné matky a prudící otce, zadržte dech a vydržte, než vás seznámím s tím, o co v té soudní věci vlastně šlo.

Maminka pečuje o školou povinnou dceru a bydlí v místě vzdáleném od tatínka 273 kilometrů daleko. Dcery je mezi 7 a 12 lety, protože starší dítě by si už vybralo jednoho rodiče, neboť dospívající se střídavě pečují a rozšířenému styku vehementně vzeprou a ani soudy s nimi nic zásadního nepořídí. Všichni současní i budoucí rodiče by proto učinili nejlíp, kdyby si nesmazatelnou fixou zapsali jasně za uši nebo spíš na předloktí následující doporučení: kdo nechce mít ze svého dítěte pendlujícího batůžkáře, nechť se nestěhuje dál než do druhé ulice nebo maximálně na opačný konec města.

Konečně spravedlnost pro oba rodiče

Teď mohou otcové klidně vydechnout a matky nechť ještě chvíli zadrží dech. Nález Ústavního soudu totiž lidsky a srozumitelně zdůrazňuje, co jinak velí zdravý rozum: dítě má právo na oba rodiče a oba rodiče mají právo na rovnoměrnou péči. Pokud už dítě musí za jedním a od druhého dojíždět, pak je spravedlivé a fér, aby si rodiče rovnoměrně rozdělili finanční, časovou i jinou (energetickou) zátěž spojenou s dojížděním. Moudří opatrovníci soudci k tomu podotýkají, že cestovat by měl vždy ten, kdo si jede pro dítě, aby potomek v klidu čekal doma s druhým rodičem, kdyby se tomu vyzvedávajícímu po cestě něco přihodilo. Nic není pro dítě, logistiku

Děti vydrží téměř vše, píše autorka. Ale taky můžou nedohodu rodičů odnést sto procentně.

FOTO SHUTTERSTOCK

i nervy rodičů více deprimující než předávat si je v rychlosti a stresu u patníku či benzinové pumpy. V tomto případě se na stranu otce postavil i opatrovník, naopak matka odmítala kompromis a neprojevila sebemenší vůli ustoupit či slevit ze svých požadavků. Tím spíš, že sama právě ona se kdysi s dítětem odstěhovala z místa původního společného bydliště.

Nelíbí se vám to? Máte smůlu. Ve věcech soudů o děti se časy i způsoby soudního rozhodování pomalu, ale viditelně mění. Zarputilé postoje matek se stále častěji ocitají v propadlísti dějin a rodinného advokáta ani nepřekvapí setrvalá judikatura Ústavního soudu či tolerantní postoj opatrovníka jako spíš nulová odezva feministických aktivistů, kteří mají v jiných oblastech (sladění práce a mateřství, rodičovské odpovědnosti, mužského zapojení do domácích prací a péče o dítě či v neposlední řadě finanční pomoci pro samoživitelky) plná ústa revolučních prohlášení, ale jakmile jde o péči po rozchodu, mlčí jako egyptské sfingy zasypané tisíciletým pískem. Že by jim rovnost najednou nevoněla?

Rodinu si představte jako trojúhelník, v němž stejná práva a povinnosti vůči sobě mají všichni tři aktéři tohoto představení – dítě i každý z jeho rodičů

”

Rodinný právník to všechno léta vidí a srdce mu krvácí za všechny ty pendlující děti i za rodiče, kteří ze dne na den ztratí schopnost je vychovávat. Až se vám zase zatmí před očima a zachce se vám orodovat za ty nejmenší a bezprizorné, vzpomeňte na krutou, leč léty prověřenou pravdu: děti jsou takřka nezničitelné a do puberty vydrží skoro vše, pokud se na tom třeba i divněm modelu shodnou jejich zploditelé a společně se na ně budou usmívat a navzájem se podporovat.

V opačném případě to dětátka odnesou sto procentně a věřte, že leckdy nejen na duši.

Dětská práva nestojí ve vzduchu-prázdnu a nikdy je nelze posuzovat samostatně, spíš si rodinu představte jako trojúhelník, v němž stejná práva a povinnosti vůči sobě mají všichni tři aktéři tohoto představení – dítě i každý z jeho rodičů. Ústavní soud, do něhož si kdekdo rád občas kopne, však léta neřká nic převratného ani novátorského. Požaduje pro všechny rovnoměrnost a spravedlnost. A když se, milé matky, i se svým nejdražším odstěhujete od tatínka stovky kilometrů daleko, někde se ta rovnoměrnost musí projevit.

V každém případě všem rodičům současným i plánovaným doporučuji nastudovat, co znamená rodičovská odpovědnost. A pevně doufám, že naše matka měla před přestěhováním souhlas druhého rodiče k takovému kroku. O všech věcech dítěte totiž do jeho dospělosti bez ohledu na sňatek, rozvod, rozchod či soudní rozhodnutí rozhodují vždy oba rodiče.

Autorka je bývalá ministryně spravedlnosti

DISKUSE

Bude i Česko rájem neplatičů?

ADAM VRBECKÝ
managing partner,
M. B. A. Legal
advokátní kancelář

Vymahatelnost pohledávek na Slovensku byla ještě před několika lety srovnatelná s Českem. Kvůli sérii změn v tamním exekučním řádu se však začala propadat.

Slovenská teritorialita exekutorů, která slouží pro některé odborníky jako vzor pro úpravu českého exekučního řádu, je podle mě příslovečná cesta do pekla. Vzhledem k tomu, že vymáháme pohledávky mimosoudně a soudně i na Slovensku, mám dostatek relevantních informací, které jsou založeny na zkušenostech a číslech. Na Slovensku vymáháme zejména pohledávky pojišťoven, dále operátorů,

poskytovatelů energií či bank. Porovnání jsme udělali na segmentu pojišťoven, protože v tomto oboru je trh historicky velmi podobný a úspěšnosti exekučních řízení byly téměř shodné. V roce 2012 byla tato úspěšnost na Slovensku 33 procent a v Česku 30 procent pohledávek.

V Česku se, vzhledem k zvyšování příjmů obyvatel a důraznějšímu posuzování dlužníků, dnes dostáváme na úspěšnost kolem 45 procent. Zatímco na Slovensku se nyní vymahatelnost pohledávek pohybuje kolem 24 procent a dál klesá. U jednoho aktuálního portfolia, které čítá přibližně šest tisíc pohledávek, máme úspěšnost necelých 13 procent.

Podívejme se na důvody, které vedou k tomu, že ze Slovenska se stává ráj neplatičů.

Prvním je zavedení povinnosti věřitele platit exekutorům zálohu ve výši

Nevyhozené platby nakonec zaplatí v navýšení cen služeb poctiví zákazníci

”

16,5 eura za každou zahájenou exekuci. Po jejich zavedení věřitelé pečlivě zvažují, u kterých dlužníků se vyplatí zahájení exekuce a u kterých už by se povinnou zálohou pouze navýšovala již tak vysoká ztráta z nedobytné pohledávky.

Výraznou změnu na trhu přineslo také zavedení teritoriality. Tedy princí-

pu, že exekuce jsou úřadům přidělovány podle jejich místní příslušnosti, a nikoliv přání věřitele. Proklamovaným důvodem bylo odstranění údajné korupce mezi věřitelem a exekutorem. Reálnou motivací zavedení teritoriality však byla snaha neúspěšných exekutorů získat větší počet případů. Samozřejmě nikoliv zlepšením kvality své práce, ale změnou legislativy. Před zavedením teritoriality byl roční počet nových exekucí 450 tisíc s úspěšností vymození okolo 25 procent. Po novele bylo v roce 2018 zahájeno jen kolem 132 tisíc exekucí.

Věřitelé navrhují méně exekucí, protože jsou nuceni komunikovat s více než 250 exekutory, tedy 250 čísel účtů, kam mají zasílat poplatky za exekuci, 250 čísel účtů, z nichž musejí zpracovávat platby, a hlavně stejný počet reportů, každý v jiné podobě a struktuře. Tento systém vyvolává ta-

kou nutnost administrativní podpory na straně věřitele, že kvůli nízké úspěšnosti fakticky nemá smysl navrhovat exekuce.

Podle odhadů velcí věřitelé z tohoto důvodu dosud nezahájili okolo 1,5 milionu exekucí. Ti, kdo se dluhům úspěšně vyhýbají, se tak placení úplně vyhnou, protože se věřitelé vůbec nebudou snažit z nich peníze dostat. Nevymozené platby nakonec zaplatí v navýšení cen služeb poctiví zákazníci.

Myslím, že ti, kteří prosazují teritorialitu, vlastně ani nevědí, jak funguje vymáhání pohledávek. Pokud by měli dobré úmysly, nastavili by právní systém, který by zajistil rychlou a přiměřenou vymahatelnost práva věřitelům a dlužníkům pomohl v řešení jejich situace. To vše za jasných a jednoduchých pravidel, která by současně motivovala dlužníky k jejich dodržování a do budoucna je vedla k větší zodpovědnosti.

DOPISY REDAKCI

Opravdu je nezávislost ČNB ohrožena?

Ad LN 31. 8.: Rusnok: Rušit superhrubou mzdu je chyba

V Otázkách Václava Moravce se nedávno vyjádřil guvernér České národní banky Jiří Rusnok mimo jiné k důchodové reformě, k možnosti odkupu dluhopisů ze strany ČNB i k záporným úrokovým sazbám. Nejvíce pozornosti ovšem vyvolalo jeho negativní vyjádření k připravovanému zrušení superhrubé mzdy a s tím souvisejícímu novému nastavení daňových sazeb, neboť zvolené daňové sazby povedou k výpadku v daňových příjmech České republiky v přibližné výši 74 miliard Kč. Tento výpadek není jednorázový pro rok 2020, nýbrž se promítne do státního rozpočtu i v příštích letech. Jiří Rusnok upozornil, že jde o faktické snížení daní v situaci, kdy by bylo logické spíše daně zvýšit. Po tomto vyjádření byl guvernér ČNB napadán některými ekonomy, bankéři a také novináři, že jde vlastně o kritiku vlády, a do té by se dle nich neměla ČNB pouštět, nebo také že podobnými vyjádřeními může být ohrožena nezávislost centrální banky. Ta by se podle nich měla soustředit na svůj hlavní cíl, jímž je péče o cenovou stabilitu.

Péče o cenovou stabilitu je sice hlavním cílem ČNB, nikoli však cílem jediným. Zákon o České národní bance vedle cíle cenové stability uvádí jako další cíl finanční stabilitu. To v praxi znamená, že ČNB sleduje a posuzuje rizika ohrožení stability finančního systému. Guvernér tedy podle mého názoru správně upozornil na riziko, které by mohlo vést k dlouhodobě deficitním rozpočtům, následně pak ke zhoršení ratingu ČR a zvýšení úrokových sazeb na dluhopisech, což by se promítlo do vyšších úrokových nákladů spojených s vydanými dluhopisy, případně by to mohlo i negativně ovlivnit přístup ČR na mezinárodní finanční trhy. To by byla situace, kdy by mohlo být pro ČNB obtížné plnit i svůj hlavní cíl – cenovou stabilitu. Uvědomme si, že role centrálních bank se celosvětově změnila, a to již v období po krizi v roce 2008. Místo kritiky ČNB bychom ji spíše měli pochválit za její odbornost a informační otevřenost.

Petr Budinský, prorektor Vysoké školy finanční a správní

Dopisy jsou redakčně kráceny.

Své příspěvky posílejte do rubriky Názory na adresu LN, Karla Engliše 519/11, 150 00 Praha 5 - Smíchov nebo e-mailem na adresu dopisy@lidovky.cz.

Názory v této rubrice nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce